



ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΑΥΔΟΣ



Αγαπητοί κάτοικοι της Γαύδου!

Στο μικρό μας νησί, είμαστε λίγοι κι όλοι γνωριζόμαστε μεταξύ μας προσωπικά. Κι αυτή ακριβώς είναι η δύναμή μας. Μπορούμε με λίγες και συμφωνημένες κινήσεις να καταφέρουμε πολλά.

Ο σκοπός αυτού του εντύπου είναι να λειτουργήσει σαν ένα μέσο επικοινωνίας μεταξύ μας. Να αποτελέσει αφορμή για νέες κουβέντες και δραστηριότητες, ώστε να οργανώσουμε μαζί τη ζωή μας εδώ.

Πώς βλέπουμε τη Γαύδο, τι χρειάζεται το νησί και τι μπορούμε να κάνουμε **μαζί** κι **αφιλοκερδώς**; Όλοι έχουμε ιδέες και άποψη και το πρώτο τεύχος ξεκινά με μόνο μερικές από αυτές.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος.



**“Εκτός από τα απαραίτητα,
τα παιδιά μας κι εμείς χρειαζόμαστε
κάτι παραπάνω ...”**

Ἐφη Λουγιάκη
Βασιανά

**Ἐφη, πώς βλέπεις τη Γαύδο; Τι χρειάζεται
το νησί; Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς;**

“Τι να σου πρωτοπώ... Σίγουρα η Γαύδος είναι ένα μέρος που προσφέρει στον καθένα και ειδικά στα μικρά παιδιά τη δυνατότητα να είναι κοντά στη φύση, μία ευκαιρία που δεν την έχεις αλλού, αλλά υστερεί σε πολλά άλλα κι αυτό είναι πρόβλημα. Εγώ σκέφτομαι συνεχώς για τα παιδιά. Κάτι πολύ σημαντικό είναι μια **βιβλιοθήκη**, να μπορούν τα παιδιά να «ανοίγουν» τους ορίζοντές τους, να διαβάζουν, να γνωρίζουν τον κόσμο μέσα από τα βιβλία, εφόσον ζουν ένα είδος απομόνωσης. Αυτό είναι κάτι απαραίτητο για ένα παιδί που μεγαλώνει. Και πολλά άλλα, πιο βασικά,

που έχουν να κάνουν με την επιβίωση μας, όπως το νερό, τα καράβια, ο γιατρός. Πρώτα πρέπει να κοιτάξουμε αυτά. Πρέπει να απαιτήσουμε από το κράτος να έχει ανά πάσα στιγμή έναν γιατρό στο νησί και ένα πιο οργανωμένο ιατρείο.

Σε ένα μικρό τόπο σίγουρα τα προβλήματα δεν τελειώνουν. Όλα τα έργα που έχουν γίνει στη Γαύδο είναι καλά, όπως για παράδειγμα ο φάρος και το θεατράκι, αλλά νομίζω πως θα έπρεπε πρώτα να είχαν μεριμνήσει να έχουμε νερό στο σπίτι μας. Γιατί παρόλο που τα έργα αυτά είναι όμορφα, δεν έχουν κάνει τη ζωή μας καλύτερη, ούτε των παιδιών μας, ούτε τη δική μας. Δώσανε τόσα λεφτά με τα οποία θα μπορούσαν να φτιάξουν μια βιβλιοθήκη για παράδειγμα. Ή να φτιάχνανε καλύτερα το σύστημα του νερού ή τις στέρνες στα χωριά, τις γεννήτριες ή το ρεύμα που τόσα χρόνια δεν μπήκε ακόμα σε όλα τα σπίτια. Αυτά θα ήταν πολύ χρήσιμα.”

Ἐχεις καμιά άλλη ιδέα για το νησί;

“Είναι πολλά άλλα ακόμα, αλλά δεν ξέρω αν είναι δυνατόν να γίνουν. Είναι κάποια

πράγματα που εμείς οι Γαυδιώτες πρέπει να ζητήσουμε από το Δήμο κι από το Κράτος. Κατά τη γνώμη μου θα έπρεπε η Γαύδος να έχει ένα νοσοκομειακό σκάφος, το θεωρώ απαραίτητο. Θα έπρεπε το ελικοδρόμιο να είναι σε άριστη κατάσταση, γιατί είμαστε άγωνα γραμμή. Νομίζω ότι θα έπρεπε τα δάση της Γαύδου να προφυλαχθούν, να είχαμε βρει εμείς έναν τρόπο να τα φυλάσσουμε καλύτερα. Θα έπρεπε να είχαμε απαιτήσει να δούλευαν ως δασοφύλακες κάποιοι από μας τους ίδιους, χειμώνα και καλοκαίρι.”

Σχετικά με το θέμα της βιβλιοθήκης, μπορείτε να μας πεις κάτι παραπάνω;

“Για μένα είναι πολύ απαραίτητη, απλά δεν ξέρω αν είναι και για τον κόσμο. Πιστεύω ότι είναι σχετικά απλό να γίνει. Είναι πολύ εύκολο να φτιαχτεί ένας χώρος με τη βοήθεια όλων μας και είμαι σίγουρη ότι και οι εκδοτικές εταιρίες κι εταιρίες παιχνιδιών θα μπορούσαν να βοηθήσουν να δημιουργήσουμε έναν πολυχώρο τόσο για επιτραπέζια παιχνίδια όσο και για άλλες δραστηριότητες. Για παράδειγμα, να λειτουργεί σαν δανειστική βιβλιοθήκη με εθελοντική απασχόληση κάποιων από μας. Είμαι σίγουρη ότι θα μας βοηθούσαν αυτές οι εταιρίες. Θα φτιάχναμε ένα πολύ ωραίο χώρο για τα παιδιά και για τους μεγάλους! Δεν ξέρω αν ο Δήμος έχει δικά του χωράφια, κάπου που θα μπορούσαμε να κάναμε μία τέτοια κατασκευή.”

Εννοείς ότι χρειάζεται ένας χώρος και κάποιοι να το οργανώσουνε και να είναι υπεύθυνοι;

“Ναι, αυτό μπορεί να γίνει απ’ όλους και μετά θα μπορούσε κάθε μήνα να είναι κάποιος υπεύθυνος για την βιβλιοθήκη ώστε να μην είναι κάτι που θα χαλάσει γρήγορα. Όπως τα παλιά χρόνια που το σχολείο λειτουργούσε αλλιώς. Ακούω από τους μεγάλους ότι κάνανε χορούς στο σχολείο, ότι πήγαιναν οι μαμάδες και μαγειρεύανε στο σχολείο και γενικά γινόντουσαν πράγματα που έφερναν τον κόσμο πιο κοντά. Με τον ίδιο τρόπο θα μπορούσε να λειτουργήσει και η βιβλιοθήκη.

Επίσης, θα μπορούσαν οι γυναίκες του νησιού να κάνουνε ένα σύλλογο και να φτιάχνουνε διάφορα προϊόντα. Αυτό είχανε πει να κάνουν και στο παρελθόν, αλλά δεν ξέρω τι έγινε μετά. Δεν ξέρω, το κράτος δεν δίνει ή εμείς δεν ενδιαφερόμαστε στο να το κυνηγήσουμε; Εγώ έχω την αίσθηση ότι το κράτος θα ήθελε να βοηθήσει ένα μέρος σαν τη Γαύδο.

Εξαρτάται και από τη θέση του κάθε ανθρώπου. Π.χ. εγώ δεν έχω τη δυνατότητα να

κάνω πολλά γιατί έχω δύο μωρά και όλη μέρα ασχολούμαι με αυτά. Άλλοι κάτοικοι του νησιού σίγουρα μπορούν να είναι πιο ενεργοί στο καθετί που συμβαίνει. Κι εγώ θα ήθελα να συμμετάσχω σε πολλά, αλλά προς το παρόν προτεραιότητα έχουν τα παιδιά μου. Κι αυτό όμως θεωρώ ότι για το νησί είναι πολύ θετικό, το ότι ακόμα μία νέα οικογένεια δημιουργήθηκε στη Γαύδο και το σχολείο θα συνεχίσει να λειτουργεί και όχι μόνο αυτό!”



“Να καθαρίζουμε το νησί γιατί αγαπάμε τον τόπο μας ...”

Νίκος-Χρυσοβαλάντης Λουγιάκης
Σαρακήνικο

Νίκο, πώς βλέπεις τη Γαύδο;

“Τη Γαύδο τη βλέπω ως ένα μέρος με προβλήματα συγκοινωνίας και λίγους ανθρώπους. Γιατί εκτός από τις ομορφιές που έχει είναι δύσκολο να κάνεις κάποια πράγματα που πρέπει οπωσδήποτε να κάνεις. Δηλαδή αν θέλει κάποιος να κάνει κάποιες εξετάσεις για να του φύγει το πρόβλημα υγείας που έχει και δεν υπάρχει γιατρός εδώ αλλά ούτε καράβι να πάει έξω, τότε θα υποστεί πολλά. Αυτό δεν είναι το μόνο πρόβλημα αλλά έχει και άλλα, όπως ότι δεν έχει πολλά άτομα εδώ επειδή δεν υπάρχουν τα αναγκαία πράγματα για να μένει κανείς εδώ. Γενικά η Γαύδος είναι μέρος με πολλές ομορφιές αλλά δεν έχει τις απόλυτες ανέσεις για να κρατήσει τους κατοίκους να μείνουν εδώ όσο θέλουν.”

Τι νομίζεις ότι χρειάζεται το νησί;

“Αυτά που νομίζω ότι χρειάζεται η Γαύδος είναι η σωστή συγκοινωνία και μερικά πράγματα ώστε να μπορούν οι άνθρωποι να έρχονται όποτε θέλουν εδώ. Δηλαδή πρέπει να υπάρχουν νοσοκομεία, καθαρές παραλίες, σωστά δρομολόγια για τα καράβια, βενζινάδικα, μαγαζιά για να παίρνουμε αυτά που χρειαζόμαστε, υποστήριξη στα προβλήματα των άλλων, βοήθεια ο ένας για τον άλλον και παιδικές χαρές για να διασκεδάζουν τα παιδιά. Όλα αυτά είναι σημαντικά, όχι μόνο για εμάς αλλά για όλο το νησί μας. Γι’ αυτό πρέπει να προσπαθήσουμε όλοι μας

να αποκτήσουμε αυτά τα πράγματα με την βοήθεια και την υποστήριξη όλων.”

Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για τη Γαύδο;

“Για τη Γαύδο μπορούμε να κάνουμε διάφορα πράγματα ώστε να γίνει λίγο καλύτερη. Μερικά από αυτά είναι να καθαρίσουμε τις παραλίες και τα δάση από τα σκουπίδια, ώστε να δείχνει όμορφη, να έρχεται περισσότερος κόσμος και να δείξουμε ότι αγαπάμε τον τόπο μας διατηρώντας τον καθαρό. Αυτό είναι ό,τι καλύτερο για όλους μας, επειδή δεν χρειάζονται χρήματα κι είναι οικονομικός τρόπος, τώρα που υπάρχει η οικονομική κρίση.”



“Η Γαύδος χρειάζεται υποδομές και για τα παιδιά ...”

Δαμουλής Λουγιάκης
Σαρακήνικο

Δαμουλή, πώς βλέπεις τη Γαύδο;

“Την βλέπω ως ένα έρημο νησί χωρίς πολλούς κατοίκους και λίγα παιδιά που κι αυτά θα υποχρεωθούν να φύγουν από τον τόπο τους για αναζήτηση δουλειάς.”

Τι νομίζεις ότι χρειάζεται η Γαύδος;

“Η Γαύδος χρειάζεται περισσότερους κατοίκους, ρεύμα σε όλα τα σπίτια, ύδρευση, μερικά μαγαζιά με εμπορεύματα και έναν χώρο με παιδική χαρά για τα παιδιά.”

Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για το νησί;

“Μπορούμε να καθαρίσουμε τις παραλίες από τα σκουπίδια, μπορούμε να φτιάξουμε ένα θερμοκήπιο, όπως και στο Δημοτικό και να κάνουμε καλύτερα τα μονοπάτια.”



“Χρειαζόμαστε ένα πολιτιστικό κέντρο...”

Στρατής Μιχελαράκης
Κόρφος

Στρατή, πώς βλέπεις τη Γαύδο;

“Πώς βλέπω τη Γαύδο; Με τα σημερινά δεδομένα; Πρώτον, η οικονομική κατάσταση της Γαύδου αυτή τη στιγμή λόγω της κρίσης είναι δύσκολη. Δεν έχει ανάπτυξη ώστε να μπορεί να σταθεί στα πόδια της από μόνη της. Χρειάζεται οπωσδήποτε βοήθεια. Συν τοις άλλοις δεν έχει νέους, δεν έχει μέλλον. Σήμερα υπάρχουν κυρίως γεροντάκια. Το μέλλον της Γαύδου είναι πολύ λίγο για την ώρα, εκτός αν αλλάξουν τα δεδομένα.”

Αμα λες ότι η Γαύδος χρειάζεται βοήθεια τι εννοείς;

“Βοήθεια από το κράτος, δηλαδή να προωθήσει πολλά θέματα που εκκρεμούν ακόμα, όπως είναι το ελαιοτριβείο, το τυροκομείο, το νερό, το ρεύμα, το κτηματολόγιο. Είναι θέματα που πρέπει το κράτος να βοηθήσει τους κατοίκους για να μπορούν να βρουν ένα ρυθμό. Χρειάζεται και να βοηθήσει τους νέους ώστε να μπορούν να έρθουν, γιατί δεν έχουνε πού να στηριχτούν. Αυτή είναι η πραγματικότητα στο νησί.

Δεν έχουμε συγκοινωνία, στην ουσία είναι ανύπαρκτη. Δεν μπορώ να πω ότι φταίει το κράτος, εμείς φταίμε, αλλά φταίει και το κράτος που από την αρχή δεν ξεκαθάρισε τους χώρους του. Δεν είπε αυτό είναι δασικό, αυτό δεν είναι, εδώ μπορείς να χτίσεις και να βγάλεις άδεια, εκεί δεν μπορείς, κάτι που ισχύει ακόμα και σήμερα. Αυτά δεν είναι προσωπικά θέματα των κατοίκων, έχει ένα μεγάλο μερίδιο ευθύνης το κράτος.”

Αν περιμένουμε από το κράτος να γίνει κάτι μπορεί να περιμένουμε και αιώνια...

“Κοίταξε να δεις, εάν το κράτος θέλει να κρατήσει το νησί κατοικημένο... μπορεί. Και αν θέλει να το κάνει βραχονησίδα σε μία ζώνη 30 συν έξι μίλια έξω από την Κρήτη, μπορεί να το κάνει κι αυτό.”

Τι πιστεύεις ότι χρειάζεται το νησί;

“Κατά προτεραιότητα, χρειάζεται αυτή τη στιγμή να ταχτοποιηθούν μερικά θέματα, όπως είναι το νερό, δηλαδή να μπει σε λειτουργία το δίκτυο του νερού σε όλο το νησί για να έχουνε όλοι νερό για όλες τις χρήσεις. Έπειτα να δοθεί σε όλους ρεύμα. Η συγκοινωνία οπωσδήποτε να είναι στάνταρ και τα δρομολόγια να υπάρχουν στο διαδίκτυο, ώστε όποιος θέλει να έρθει να ξέρει

πώς και πότε να έρθει και να φύγει, δηλαδή να εξυπηρετηθεί. Συν τοις άλλοις χρειάζεται ένα **πολιτιστικό κέντρο** όπου να μπορούν οι ντόπιοι, δηλαδή οι Γαυδιώτες, να μαζεύονται, να συζητάνε τα θέματα που έχουνε για να μπορούν να τα λύσουν με σωστό τρόπο, κι όχι να γίνονται συζητήσεις που δεν βγάζουν άκρη. Να υπάρχει ο χρόνος για να γίνονται συζητήσεις για το κάθε θέμα, όχι για να πάρουμε απόφαση σε μία μέρα ή σε μία ώρα. Αυτές οι αποφάσεις είναι όλες της κακιάς ώρας και δεν έχουνε νόημα.”

Τι άλλο θα μπορούσε να γίνει στο πολιτιστικό κέντρο;

“Μα, ψυχαγωγία ! Εδώ πέρα όλοι είμαστε μόνοι μας. Δεν βλέπει να βρεθείς με παρέα. Ψυχολογικά, χρειάζεται να είναι πιο δεμένος ο κόσμος. Αυτή τη στιγμή έχει χάσει την επαφή του. Μπορώ να πω ότι εδώ στην Γαύδο είμαστε μοναχικά άτομα. Ο καθένας είναι με τον εαυτό του και αυτό είναι κακό, πολύ κακό.”

Έχεις καμία άλλη ιδέα στο τι θα μπορούσαμε να κάνουμε;

“Θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε με διάφορες δουλειές. Ειδικά αυτή την εποχή που υπάρχει ανεργία, θα έπρεπε να «ανοίξουν» ορισμένες δουλειές για τους ντόπιους και, κυρίως, για τους νέους. Προτιμώ να μαζέψουμε μερικούς νέους για να μπορούν να κάτσουνε στο νησί, παρά να τους διώξουμε και να είναι εδώ 50 γεροντάκια και σε πέντε χρόνια να μην υπάρχει κανένας.

Θα μπορούσε ο Δήμος να βοηθήσει τους τσομπάνηδες και να τους φτιάξει ένα τυροκομείο, ώστε να μπορούν να παράγουνε τυρί, βούτυρο και γιαούρτι. Τότε θα είχανε οι τσομπάνηδες τα ζώα τους πιο κοντά τους και μαζεμένα. Για τους ίδιους θα ήταν ένας τρόπος να μην ζουν μόνο από την επιδότηση, αλλά να βγάζουν και λεφτά από τα γαλακτομικά που έτσι κι αλλιώς αφήνουν πολύ περισσότερο κέρδος από ό,τι αφήνει το κρέας του κατσικιού. Επίσης, θα μπορούσε ο Δήμος να υποστηρίξει τους μελισσοκόμους, ώστε να υπάρχουνε μέλισσες και μέλι στη Γαύδο. Όλα αυτά θα βοηθούσανε και στον τουρισμό.

Πρέπει, επίσης, να φυτέψουμε ελιές, όπως είχε και παλιά το νησί. Αυτή τη στιγμή στη Γαύδο το 99% είναι πεύκα, άρα θα μπορούσε ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις να είναι ελιές, γιατί το έδαφος - εφόσον διατηρεί το πεύκο - διατηρεί και την ελιά, καθώς και τα δυο χρειάζονται το ίδιο κλίμα.”

Και να είναι το λάδι για όλους!

“Απ’ όσο ξέρω υπάρχουν άλλοι Δήμοι που δίνουν στους δημότες τους χωράφια για να

καλλιεργούνε κήπους, ώστε να μπορούν να ζούνε. Εμείς εδώ στη Γαύδο μπορούμε να ζήσουμε χωρίς πολλά έξοδα, αν βέβαια υπάρχουν σωστές κινήσεις, ακόμα και με πολύ λίγα χρήματα.

Και κάτι ακόμα. Γιατί να πληρώνουμε εμείς εδώ όλοι την ΕΡΤ χωρίς να πάνουμε κανάλια ή γιατί δεν έχουμε έναν αναμεταδότη; Γιατί να μην έχουμε κι εμείς τηλεόραση στη Γαύδο, τουλάχιστον τα κρατικά κανάλια; Αυτό μπορεί να γίνει πολύ εύκολα με την τοποθέτηση ενός αναμεταδότη.”



“Να φτιάξουμε μια αίθουσα για όλους ...”

Θωμάς Ρουμελιώτης
Αϊ-Γιάννης

Θωμά, πώς το βλέπεις το νησί;

“Τη Γαύδο τη βλέπω το χειμώνα με πολλή ηρεμία και το καλοκαίρι με πολλή βαβούρα, με πολύ κόσμο. Αυτά τα δύο. Καλά είναι, αλλά άμα είσαι ξένος και δεν έχεις ένα σπίτι δικό σου είναι διαφορετικά, δεν έχεις μέλλον. Πρέπει να έχεις ένα χώρο, κάτι δικό σου.

Εμένα προσωπικά μ’ αρέσει το ψάρεμα, η δουλειά για να περνάει η μέρα μου και να μην σκέφτομαι άλλα πράγματα και μία παρέα καλή. Η μοναξιά δεν είναι και τόσο καλή.”

Τι πιστεύεις ότι χρειάζεται το νησί; Τι είναι απαραίτητο;

“Μια αίθουσα. Μια αίθουσα για το χειμώνα για να μαζεύονται όλοι, να μιλάνε, να κάνουνε ένα πάρτυ, μία εκδήλωση, κάτι. Όχι για να λέει ο ένας για τον άλλον και να μαλώνουν μεταξύ τους για τα χωράφια, για τα κατσίκια. Μία αίθουσα που να έχει μουσική, κρητικά και ξένα, ένα μέρος όπου θα μπορείς να ξεφεύγεις, να μην είναι συνέχεια τα ίδια και τα ίδια. Θέλει κάτι διαφορετικό.”

Στο χώρο που λες, στην αίθουσα, δεν θα είναι οι ίδιοι άνθρωποι;

“Ναι, αλλά εκεί μπορούν να έρθουν και

άλλοι, ξένοι, ή μερικά άτομα από τον Λαβρακά, ένας χώρος για να μαζεύονται όλοι.

Το χώρο θα μπορούσε να μας τον δώσει ο Δήμος. Αν έχει ένα χωράφι για να γίνει το κεντράκι, θα ήταν καλό. Είναι και θέμα των μεγάλων, του Δημάρχου και των άλλων στο Δήμο που τώρα είναι πολλοί. Την αίθουσα να την εγκρίνει ο Δήμος και να πει ο Δήμαρχος: «Ναι, αυτή την αίθουσα την εγκρίνουμε εδώ στο νησί, για να γίνονται εκδηλώσεις». Γιατί νομίζω ότι τα 50 άτομα που είναι στο νησί θα βοηθήσουνε για αυτό το πράγμα.

Η αίθουσα να χωράει 100 άτομα, με τραπέζια, με καρέκλες, με μία κουζίνα να πιούμε τον καφέ μας, με μία τηλεόραση, να είναι δηλαδή ένας χώρος όπου να μπορούμε να μιλήσουμε και να λέμε τα δικά μας. Κάτι που να τραβήξει κόσμο, γιατί το χειμώνα είναι δύσκολα. Το καλοκαίρι οι άνθρωποι έρχονται για να ηρεμήσουνε και για να ξεχάσουνε τα προβλήματά τους, ενώ κάποιος από αυτούς θα ερχόντουσαν και το χειμώνα στη Γαύδο αν είχαν κάτι να κάνουν.

Του χρόνου μπορεί να μην είμαι εγώ εδώ, αλλά να είναι κάποιος άλλος, αν και δεν έχω σκοπό να ξαναφύγω από δω...να πάω που; Ούτε δουλειές δεν υπάρχουνε, ούτε τίποτα. Εδώ με ένα μεροκάματο βγάζω τα τσιγάρα μου και λίγα για να περάσω. Δεν ζητάω και πολλά.”

Μια άλλη φορά είχες πει ότι θα σου άρεσε να υπάρχει στη Γαύδο μία εκκλησία του Αγίου Θωμά.

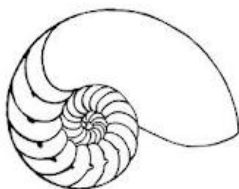
“Ναι, θα μου άρεσε, όπως ο Άγιος Παύλος που είναι πάνω από το μαγαζί του Παύλου.”

Και πού να είναι η εκκλησία του Αγίου Θωμά;

“Εκεί που θα είναι το δωματιό μου που θα φτιάξω, ένα πέτρινο, να την έχω δίπλα. Και να γίνεται κι ένα πανηγύρι εκεί.”

Έχεις κάποια ευχή για το νησί;

“Θα μου άρεσε να μην μαλώνουν οι άνθρωποι μεταξύ τους στο νησί. Το να μην μιλάει ο ένας με τον άλλον, δεν είναι καλό, γιατί μετά δεν μπορούν να μαζεύονται όλοι στο ίδιο μέρος. Ναι, να σταματήσουν τα σχόλια, αυτή είναι η ευχή μου.”



“Στο πολιτιστικό κέντρο να οργανώνουμε σεμινάρια ...”

Στέλλα Στεφανάκη & Μάρω Στυλιανουδάκη
Καστρί

Πώς βλέπετε τη Γαύδο; Πώς σας φαίνεται το νησί;

Σ: “Η Γαύδος είναι μοναδική! Καταρχήν για το φυσικό της περιβάλλον, για το χρώμα της θάλασσας, για τα δελφίνια και τις φάλαινες που μπορείς να δεις καμιά φορά, για την ανοιχτή θέα που ταξιδεύει το μάτι, για το ιδιαίτερο της άρωμα που δεν υπάρχει πουθενά αλλού μαζί με τις χαρακτηριστικές μυρωδιές της από θυμάρι και θρούμπη, πεύκο και κέδρο. Για τις γεύσεις της από ψάρια και καλαμάρια, από τα χόρτα που βγαίνουν το χειμώνα, όπως και για τη δύση και την ανατολή του ήλιου, για το φεγγάρι που πάντα γνωρίζεις σε τι στάδιο βρίσκεται, για τους κεραυνούς που μόνο εδώ τους βλέπεις από την αρχή μέχρι το τέλος τους, για τα χιλιάδες αστέρια που τη νύχτα φωτίζουν το νησί. Δεν υπάρχει άλλο νησί να βλέπεις τέτοιο νυχτερινό ουρανό! Επίσης είναι το κλίμα της και η ενέργεια που βγάζει η Γαύδος που την καθιστούν μοναδική. Το νησί έχει πολύ δυνατή ενέργεια.”

Τι εννοείς όταν λες ενέργεια;

Σ: “Η Γαύδος βγάζει θετική ενέργεια. Ενώ όταν είμαι στα Χανιά αισθάνομαι πιεσμένη, εκνευρισμένη, κουρασμένη και με πιάνουν αλλεργίες, όταν έρχομαι στην Γαύδο είμαι καλά και μου αλλάζει θετικά η διάθεση. Εδώ έχω περισσότερες δουλειές, αλλά δεν αισθάνομαι να κουράζομαι. Βγάζω δουλειά για τρεις ανθρώπους αλλά δεν νιώθω την κούραση. Μου φτιάχνει την διάθεση αυτό το νησί!

Στη Γαύδο μου αρέσει πολύ να περπατάω και περπατάω αρκετά. Στα Χανιά δεν θέλω να κάνω ούτε μισό χιλιόμετρο, δεν με ευχαριστεί το περπάτημα στην πόλη. Επίσης, χρειάζομαι το πρωί στα Χανιά 2 ξυπνητήρια για να ξυπνήσω και 1,5 καφέ για να ανοίξει το ένα μου μάτι ενώ το άλλο ανοίγει το μεσημέρι. Αντίθετα, στη Γαύδο ξυπνάω στις 5 η ώρα το πρωί και με μισό καφέ αισθάνομαι μια χαρά. Ίσως να φταίνε οι ρυθμοί του νησιού, δεν ξέρω, ο χρόνος εδώ είναι διαφορετικός.”

Μήπως γίνεται κάτι με το χρόνο εδώ στο νησί και ο χρόνος κυλάει πιο αργά;

Σ: “Συμφωνώ, εδώ ο χρόνος πολλές φορές κυλάει πολύ αργά, η μέρα είναι μεγάλη. Δεν νιώθεις να σε κυνηγάει ο χρόνος.”

Μ: “Είμαι τρεις μέρες εδώ και αισθάνομαι ότι πέρασαν τρία χρόνια. Ο χρόνος όντως κυλάει αργά. Όταν είμαι στη Γαύδο δεν θέλω να φύγω. Μπορεί να έχω δουλειές έξω αλλά δεν θέλω να φύγω από το νησί. Σήμερα ήταν να πάρω το καράβι για Κρήτη αλλά είχε απαγορευτικό. Δεν μπορώ να πω ότι στενοχωρήθηκα, το αντίθετο.

Όταν πρωτοήρθα στη Γαύδο ξετρελάθηκα. Ήταν καλοκαίρι, οι πέρδικες και τα ορνύκια περπατούσαν στα πόδια σου. Δεν το πίστευα ότι υπάρχει τέτοια ομορφιά στον κόσμο! Δεν είχε δρόμους, μόνο μονοπάτια που περπατούσαν οι άνθρωποι και τα γαϊδουράκια. Σε όλο το νησί υπήρχε μόνο ένα αμάξι. Η βάρκα που μας έφερε, ένα καϊκι, ερχόταν κάνοντας μια μέρα ταξίδι. Ξεκινούσαμε το πρωί και δεν ξέραμε πότε θα φτάσουμε. Έβαζες το χέρι σου κι έπιανες την θάλασσα. Πολλές φορές έβλεπες και δελφίνια. Αυτό ήταν περίπου το 1979.

Το Σαρακήνικο ήταν απίστευτο. Μία παραλία γεμάτη άμμο, πολλούς κέδρους και θυμάρια που έφταναν μέχρι το κύμα. Χωρίς κανένα κτίσμα. Ήταν η πιο ωραία παραλία που είχα δει στην ζωή μου. Υπήρχαν μερικές σκηνές αλλά δεν τις έβλεπες γιατί ήταν όλες κρυμμένες μες στους κέδρους, αφού να φανταστείς μια χρονιά έχασα την σκηνή μου... Τώρα δεν είναι τίποτα σε σχέση με τότε. Ωραιότερο κεδρόδασος δεν υπήρχε. Από τότε έλεγα: «ο κόσμος έρχεται για τα θυμάρια και για την πρωτόγονη φύση».

Τι θα μπορούσε να γίνει για το νησί;

Μ: “Πολλά...”

Σ: “Προγραμματισμός. Θα μπορούσε π.χ. να γίνει στο λιμάνι μια γλίστρα ή να είναι ένα λιμάνι πιο προσιτό για μικρότερα σκάφη, με ρεύμα και νερό.”

Μ: “Καλά η γλίστρα δεν είναι τώρα σημαντική...”

Σ : “Από κάτω να γράψετε το δικό της όνομα!” (γέλια)

Σ: “Να σταματήσει η άναρχη δόμηση και να μην χτίζει ο κόσμος όπου θέλει.”

Μ: “Να χτίζει ο κόσμος με σεβασμό στο περιβάλλον, να ορίσουν ζώνες για να χτίζουν, όχι όπου θέλει ο καθένας, να υπάρχει ένα πλαίσιο, ένα πλάνο.”

Σ: “Έτσι ώστε να παραμείνει μοναδική. Να αναδείξουμε τα μονοπάτια που έχει η Γαύδος, όλα τα μονοπάτια, ακόμα και τα παλιά μονοπάτια, αυτά που δεν φαίνονται.”

Μ: “Δεν πρέπει να είναι φαρδιά τα

μονοπάτια άλλωστε το λέει και η λέξη: μονο-πάτι, δηλαδή μονό πάτημα. Μια φορά περπατούσαν οι άνθρωποι και τα γαϊδουρία στα μονοπάτια. Και οι άνθρωποι που έρχονται στο νησί πρέπει να το προσέχουν, να μην κόβουν τους κέδρους και γενικά να προσέχουν τι ξύλα κόβουν.”

Σ: “Θέλω να πω επιπλέον να φτιάξουν τις εκκλησίες, όσες μπορούν να ανακαινίσουν και να αναστηλώσουν γιατί είναι αμαρτία να έχουμε εκκλησίες 500 χρονών και να είναι έτοιμες να πέσουν. Επίσης, πρέπει να οργανωθούν οι παραλίες και να απαγορευτεί το πάρκινγκ κοντά στις παραλίες.”

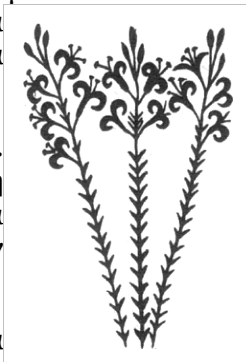
Μ: “Προτείνω να κοπούν τα κλαδιά των δέντρων που βρίσκονται δίπλα στον δρόμο και να καθαριστούν τα ξερά χόρτα γιατί μπορεί να περάσει κάποιος να πετάξει το τσιγάρο του και να πάρουμε φωτιά. Μ’ αυτόν τον τρόπο θα είναι και πιο όμορφα. Έτσι κάνανε στα Σφακιά. Τα ξύλα ας τα παίρνουν όσοι τα χρειάζονται π.χ. ο Πολύδωρος για το φούρνο του. Οι άνθρωποι να μην έχουν σκουπίδια έξω από τα σπίτια και τα μαγαζιά τους γιατί δείχνει μια πολύ άσχημη εικόνα. Επίσης και αυτοί που έρχονται, οι επισκέπτες, να προσέχουν τα σκουπίδια τους, να τα βάζουν στους κάδους. Π.χ. στο Λουτρό έχουν κάνει ένα μέρος για να πηγαίνουν εκεί τα σκουπίδια με βάρκες, ώστε να διατηρηθεί ωραίο και καθαρό το μέρος. Θα μπορούσαμε να το κάνουμε κι εμείς, να τα συγκεντρώνουμε κάπου ώστε να μην δείχνει άσχημο το μέρος μας.”

Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς που είμαστε εδώ για το νησί εθελοντικά;

Σ: “Θα μπορούσαμε να κάνουμε ένα **πολιτιστικό κέντρο** όπου να μπορούμε να βρεθούμε και να ανταλλάζουμε απόψεις. Π.χ. το Πάσχα να μαζευτούμε όλοι εκεί ! Ή όταν γιορτάζει κάποιος ή όταν γίνεται ένας γάμος, να πηγαίνουμε όλοι εκεί.”

Μ: “Μια αίθουσα χρειάζεται σε κάποιο σημείο στο νησί! Εκεί θα μπορούσαν να γίνουν σεμινάρια εκμάθησης τεχνών, π.χ. αγγειοπλαστική με πηλό ή άργιλο, μια που παλιά υπήρχαν και αγγειοπλάστες στο νησί. Ή να μάθουν να υφαινούν, ή πώς πρέπει να συμπεριφερόμαστε στους τουρίστες, πώς να στρώνουμε το τραπέζι, πώς να τοποθετούμε τα μαχαίροπύρινα, τα σερβίτσια, ώστε να πάρουμε και μια άλλη χρήσιμη άποψη για τον τουρισμό και το νησί.”

Σ&Μ: “Επίσης να μην ξεχάσουμε την ελεύθερη βόσκηση, στην οποία είμαστε εναντίον!”



Σ: “Θα ήταν πολύ καλό να σταυλιστούνε τα ζώα ώστε να τα εκμεταλεύονται καλύτερα και οι ίδιοι οι βόσκοι, αλλά και να μην καταστρέφουν το περιβάλλον της Γαύδου.”



“Να αναδείξουμε την παράδοση και να δημιουργήσουμε νέα κουλτούρα ...”

Γιώργος Παπαδάκης
Καστρί

Γιώργο, πώς βλέπεις τη Γαύδο;

“Η Γαύδος είναι ένα νησί το οποίο πιστεύω ότι έχει τη δυνατότητα για ανάπτυξη στο μέλλον, αλλά υπό κάποιες προϋποθέσεις. Καταρχάς χρειάζεται ομόνοια μεταξύ των λίγων κατοίκων του, που τώρα δεν υπάρχει. Αν υπήρχε ομόνοια θα μπορούσε να γίνει το νησί παράδεισος! Έχει πολύ ωραία φύση, αλλά αυτή η κακία που επικρατεί ανάμεσα στους κατοίκους πρέπει να σταματήσει με κάποιο τρόπο. Πάντως εγώ πιστεύω ότι μπορεί να γίνει!

Το νησί χρειάζεται ήπια ανάπτυξη, να γίνουν κάποια έργα και κάποια σπίτια, γιατί ο πληθυσμός μπορεί να μην είναι πολύ μικρός, αλλά αυτά καλό είναι να γίνονται με σεβασμό προς το περιβάλλον, με τις απαραίτητες άδειες και όλοι να χτίζουν με πέτρα και ξύλο, δηλαδή με παραδοσιακά υλικά. Άλλωστε αυτός είναι και ο κανονισμός.”

Τι άλλο χρειάζεται η Γαύδος;

“Δεν υπάρχει κάτι άλλο τόσο σημαντικό όσο η ομόνοια μεταξύ των κατοίκων. Επίσης, χρειάζεται να τηρούμε κάποιους νόμους, όπως και στον υπόλοιπο κόσμο, για να μην υπάρχει αναρχία. Επίσης, καλό θα ήταν να φροντίζουμε για την καθαριότητα των παραλιών και να μην κόβουμε δέντρα, ειδικά κέδρους. Και το

βασικότερο, το πιο μεγάλο πρόβλημα της Γαύδου είναι οι κατσίκες! Αυτά τα άτιμα ζώα, αυτοί οι σατανάδες, αν δεν μαζευτούν αυτά, πάει όλη η Γαύδος! Το μόνο που έχει μείνει είναι τα πεύκα. Είχα γνωρίσει από πολύ παλιά την Γαύδο και ήταν πανέμορφο νησί. Τώρα εξαιτίας αυτών των σατανάδων μάς αναγκάζουν να μένουμε εμείς κλεισμένοι μέσα στα περιφραγμένα σπίτια μας, ενώ αυτά ζούνε έξω ελεύθερα. Ό,τι δαγκώσει η κατσίκα «τελειώνει», αφήνουν μόνο τα πεύκα και κάτω από αυτά ξεραίνονται οι κέδροι. Κάτι πρέπει να γίνει!”

Εμείς τι μπορούμε να κάνουμε στο νησί;

“Πρέπει να περιφρουρούμε εμείς οι ίδιοι το νησί. Όταν βλέπουμε κάποιον να κάνει λάθος να του το λέμε, άσχετα αν είναι φίλος μας ή όχι. Π.χ. αν δούμε κυνηγούς να σκοτώνουν παράνομα πέρδικες και λάνγους ή ψαράδες να ψαρεύουν με δυναμίτη, πρέπει να κάνουμε κάτι για να τους σταματήσουμε. Επίσης, να μην καταστρέφουμε το δάσος.”

Κάποιος είπε να κάνουμε μια βιβλιοθήκη. Πιστεύεις ότι θα ήταν καλό να υπήρχε μια βιβλιοθήκη στο νησί;

“Αυτό είναι καλό, χρειάζεται. Τώρα συζητάμε στο Δήμο να φτιάξουμε ένα Πολιτιστικό Κέντρο που να γίνονται συζητήσεις και διαλέξεις με καλεσμένους ομιλητές. Είμαστε ακόμα ένας νέος Δήμος, αλλά έχουμε σχέδιο να κάνουμε πράγματα στο νησί. Ό,τι γίνεται στο νησί από πολιτιστική άποψη είναι καλό. Μαζί με το Κέντρο θα μπορούσε να γίνει και μια βιβλιοθήκη, ένα θέατρο, ένας ξενώνας, ένα μουσείο! Το νησί έχει πολλά αρχαία, θα μπορούσε να γίνει εδώ ένα μουσείο με όλα τα αρχαία που βρίσκονται στο νησί σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού. Έτσι θα μπορεί και ο επισκέπτης να τα δει όταν έρχεται για διακοπές. Γιατί να πάνε όλα έξω και εμείς να μην ξέρουμε καν τι βρήκανε; Το λέω χρόνια στους αρχαιολόγους: «Εσείς σκάβετε κι εμείς δεν βλέπουμε τίποτα από αυτά».

Επίσης, χρειαζόμαστε μία καλή συγκοινωνία, αυτό είναι το Α και το Ω. Έτσι μπορεί να έρθει ποιοτικός τουρισμός στο νησί. Όχι τουρισμός στυλ Μυκόνου - γιατί μερικοί νομίζουν ότι θέλω κάτι τέτοιο - αλλά άτομα με επίπεδο και ενδιαφέροντα. Η Γαύδος έχει τη φήμη ότι δεν έχει κουλτούρα και αυτό δεν μας τιμά ιδιαίτερα.

Επίσης, πρέπει να οργανωθεί το θέμα του κάμπινγκ. Δεν εννοώ να διώξουμε τους κατασκηνωτές, αλλά να έχουν οι κατασκηνωτές χώρους υγιεινής, κάποιες ντουζιέρες, χημικές τουαλέτες κτλ. Να μπει μια τάξη για το καλό όλων μας γιατί υπάρχει κίνδυνος πυρκαγιάς. Αυτό είναι

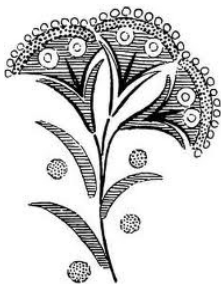
πολύ σημαντικό καθώς με μία πυρκαγιά το νησί «τελειώνει». Κάποτε νομίζω πως όλα θα γίνουν όμορφα και σωστά και όλοι μας θα απολαμβάνουμε το νησί.

Να σας πω και κάτι που έμαθα. Στον Άγιο Αθανάσιο στο Καϊμάκ-τσαλάν, ένα χωριό της Μακεδονίας, ο τότε κοινοτάρχης έπεισε όλους τους κατοίκους του χωριού να αναπλάσουν το χωριό τους. Πήρε λεφτά από ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα και διέθεσε αυτά στα μισογκρεμισμένα σπίτια και τα αναστήλωσε σωστά. Και από εκεί που ήταν ένα μέρος παρατημένο και κατεστραμμένο, δημιουργήθηκε ξανά ένα υπέροχο χωριό. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει και στο Καστρί, στα Βατσιανά και την Άμπελο, στα τρία ιστορικά χωριά της Γαύδου.

Ο πατέρας μου είχε επίσης μια πολύ καλή ιδέα. Θα μπορούσαμε να οργανώσουμε στη Γαύδο μια **γιορτή καλαμαριού**. Αυτή μπορεί να γίνεται κάθε χρόνο στο λιμάνι, π.χ. στο τέλος της περιόδου του ψαρέματος των καλαμαριών, γύρω στο Μάρτιο. Εκεί να ψήνουμε τα καλαμάρια μας και να γλεντάμε όλοι μαζί. Αυτοί που δεν έχουνε καλαμάρια να φέρνουνε κρασί ή ό,τι άλλο έχουνε.”

Η πρόταση του Γιώργου:

“Οποιος ενδιαφέρεται να οργανώσουμε από κοινού τη γιορτή του καλαμαριού να έρθει στην ταβέρνα του Παπαδάκη για να κανονίσουμε. Και πού ξέρεις, ίσως να προλάβουμε και φέτος...”



**“Να κάνουμε Πάσχα όλοι μαζί,
όπως παλιά ...”**

Ιωάννα Αρκαλάκη
Σαρακήνικο

Κυρία Ιωάννα, πώς βλέπετε τη Γαύδο;

“Υπάρχει αδιαφορία. Δεν έχουμε συγκοινωνία. 25 μέρες δεν ήρθε καράβι από την Παλαιόχωρα, αλλά εκεί είναι το φαρμακείο, το

ταχυδρομείο, η τράπεζα. Στο νησί δεν έχουμε ρεύμα και δεν έχουμε νερό.”

Το νησί πως το βλέπετε;

“Το νησί μ’ αρέσει, εδώ γεννήθηκα, στα Καρυδιανά. Μετά όμως πέθανε ο πατέρας μου και η μάνα μου με οχτώ παιδιά μάς πήγε στην Παλαιόχωρα για μια καλύτερη ζωή, όπου και μεγάλωσα. Μετά παντρεύτηκα και ξαναγύρισα εδώ στη Γαύδο. Δεν το μετάνιωσα γιατί το αγαπώ το νησί και το πονώ! Τόσα χρόνια όμως δεν γίνεται τίποτα. Οι ίδιοι τα λέμε, οι ίδιοι τα ακούμε. Πολλές φορές έχουν έρθει δημοσιογράφοι, ξέρουν τι γίνεται εδώ, αλλά δεν αλλάζει κάτι.”

Για αυτό σκεφτήκαμε μήπως μπορούμε εμείς που είμαστε εδώ να κάνουμε κάτι, κάτι χωρίς λεφτά.

“Καλό είναι αυτό, αλλά θα μπορείτε να το κάνετε;”

Παλιά πώς ήτανε στη Γαύδο;

“Παλιά κάναμε Πάσχα μαζί, πηγαίναμε στα πανηγύρια, μαζευόμασταν στα σπίτια. Το Πάσχα πηγαίναμε στο Καστρί, στα καφενεία του Στέλιου και του μπάρμπα Γιώργη, ο καθένας έφερε από το σπίτι του φαγητό, καλτσούνια, διάφορα, καθόμασταν παρέα, χορευάμε, ήμασταν όλοι γνωστοί. Την Πρωτοχρονιά πηγαίναμε στα Βατσιανά στο καφενείο του πατέρα της Ελευθερίας και σε ένα που υπήρχε πιο κάτω και παίζαμε χαρτιά. Πηγαίναμε στα πανηγύρια, του Αγίου Νικολάου ερχόταν ο κόσμος μετά την εκκλησία στο σπίτι μας, μαγειρεύα εγώ και το ίδιο κάνανε στην Άμπελο και τα Βατσιανά.”

Τώρα δεν θα μπορούσαμε να τα ξανακάνουμε αυτά; Π.χ. να κάνουμε Πάσχα όλοι μαζί όσοι είμαστε στο νησί ;

“Τώρα δεν μαζεύονται. Δεν ξέρω αν είναι καλό, μα δεν βλέπω να γίνεται. Ο ένας δεν μιλάει, ο άλλος δεν θέλει, τι να σου πω.”

Μήπως σήμερα μας χωρίζουν τα λεφτά;

“Παλιά ήμασταν πιο καλά. Ήμασταν όλοι το ίδιο, κανείς δεν είχε τίποτα. Τώρα με τα μαγαζιά ίσως να μπήκε ζήλια, όλοι δουλεύουνε, αυτά δεν είναι έτοιμα λεφτά, δεν βγαίνουν ξεκούραστα. Και με τα ζώα υπάρχουν προβλήματα. Άλλαξε ο κόσμος.”

Δεν μπορούμε να τον ξαναλλάξουμε;

“Γιατί δεν μπορούμε; Έλα το Πάσχα να μαζευτούμε! Παλιά βοηθούσανε ο ένας στον άλλον, δουλεύαμε μία μέρα για τον έναν, μια άλλη μέρα βοηθούσαμε τον άλλον.”

Γι' αυτό λέμε να κάνουμε κάτι χωρίς λεφτά.

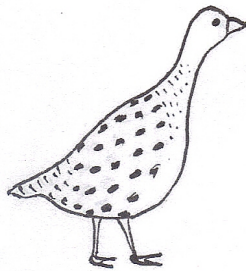
“Μα τώρα κανείς δεν έχει. Ποιος θα σου δώσει; Δεν σε αφήνουνε ούτε να φας, πληρώνουμε εφορία, μηνύσεις...με τέτοιο κράτος που έχουμε. Η ιδέα είναι καλή, μακάρι να μπορεί ο κόσμος να συμμετάσχει.”

Το ευχάριστο είναι πάντως ότι μιλήσαμε εμείς μαζί!

“Ναι, δεν έχουμε χρόνο με αυτή τη δουλειά, και η μάνα σου να έρθει δεν θα μπορείς να την δεις. Τώρα το χειμώνα είναι λίγο καλύτερα. Μου αρέσει το διάβασμα κι έτσι τα βράδια διαβάζω.”

Ωραία, ίσως να μπορούσαμε να ανταλλάξουμε και βιβλία!

“Γιατί όχι; Μακάρι να γίνει κάτι. Εδώ ζούμε όλοι, είναι το νησί μας, οι μεγάλοι το ζήσαμε, γεράσαμε, το αγαπάμε και το πονούμε. Κι εσείς που είστε απ' έξω σας αρέσει εδώ, αλλιώς δεν θα μένατε. Αλλά ίσως να φταίει η Καλυψώ που κράτησε και τον Οδυσσέα. Πολύ έρχονται για λίγο και μετά δεν μπορούν να φύγουν!”



“Να φτιάξουμε στο νησί λαχανόκηπους ...”

Ευτύχης Κουμαντατάκης
Σαρακήνικο

Κύριε Ευτύχη, πώς βλέπετε τη Γαύδο;

“Τη Γαύδο τη βλέπω ότι αντί να καλύτερευει, χειροτερευει. Δεν έχει ανθρώπους να την βοηθήσουν, να αξιοποιηθεί το νησί, αλλά γίνεται όλο και χειρότερα. Χρειάζεται πιο καλούς ανθρώπους και πιο ενεργούς.”

Και τι θα μπορούσαν να κάνουν αυτοί;

“Θα μπορούσαν να κάνουν κάτι καλό για τον τόπο, να τον αξιοποιήσουν, να έρθει

τουρισμός, καλός τουρισμός, να έχει καλή συγκοινωνία, γιατί αυτή που έχουμε τώρα δεν είναι συγκοινωνία. Χρειαζόμαστε μια καλή συγκοινωνία κι από τα Σφακιά κι από την Παλαιόχωρα, ειδικά από την Παλαιόχωρα, γιατί εκεί υπάρχουν τα σπίτια μας και δουλειές, π.χ. στα θερμοκήπια.”

Εμείς που ζούμε εδώ στο νησί, τι μπορούμε να κάνουμε;

“Κάτι να κάνουμε για να ζήσουν οι άνθρωποι, να υπάρχουν δουλειές για να μπορούν να ζήσουν.”

Χωρίς λεφτά, τι θα μπορούσε να γίνει;

“Ποιος θα δουλέψει χωρίς να βγάλει λεφτά; Πώς θα ζήσει; Αν κάποιος δεν έχει τίποτα, τι θα μπορούσε να κάνει;”

Είδα ότι βάλατε κήπο από πίσω.

“Κήπο μπορείς να βάλεις το χειμώνα που βρέχει, το καλοκαίρι δεν έχουμε νερό και ξεραίνονται όλα. Δεν υπάρχει πετρέλαιο για να έχουμε νερό. Ένας κήπος χρειάζεται καλό χώμα κι αρκετό νερό. Εδώ στην άμμο δεν γίνεται τίποτα. Επάνω στα χωριά υπάρχουνε ωραία χωράφια, αλλά εκεί δεν έχει νερό. Εκεί έπρεπε να βάλουν το νερό για να μπορούμε να έχουμε τα πάντα όλο το χρόνο: πατάτες, αγκινάρες, κουκιά, σπανάκι. Για να έχεις έναν κήπο για να φας, χρειάζεσαι απ' όλα. Έτσι δεν χρειάζεται να αγοράσουμε απ' έξω.”

Πέρα από αυτό, τι πιστεύετε ότι θα μπορούσε να γίνει στη Γαύδο;

“Εδώ οι άνθρωποι είναι λίγοι και γέροι, τι άλλο μπορούν να κάνουν; Οι νέοι θα μπορούσαν να ασχοληθούν με τα ψάρια. Ένας γέρος δεν μπορεί να κάνει τίποτα.”

Άρα θα έπρεπε οι νέοι να βοηθήσουνε τους μεγάλους;

“Ναι, θα έπρεπε, βέβαια!”

Για την ψυχική μας κατάσταση θα μπορούσαμε να κάνουμε κάτι;

“Το χειμώνα τι να κάνουμε; Τίποτα.”

Εσείς λέτε π.χ. ότι θέλετε να μάθετε να ικό υπολογιστή και το διαδίκτυο. Αυτό μπορεί να γίνει το χειμώνα.

“Και χειμώνα και καλοκαίρι, θέλει αλληλοβοήθεια. Τι άλλο να κάνουμε; Να κάτσουμε να κουβεντιάσουμε, να λέμε ιστορίες. Όπως παλιά που κουβεντιάσαμε στα σπίτια.”

Τώρα γιατί δεν το κάνουμε;

“Έχει αλλάξει ο κόσμος. Παλιά περνάγαμε τα βράδια μαζί στα σπίτια ή έξω και ανάβαμε φωτιές, κουβεντιάζαμε, περνούσαμε ωραία.”

Λέτε ότι χρειαζόμαστε ωραίους ανθρώπους στη Γαύδο. Πώς μπορούμε να τους ελκύσουμε;

“Με μία καλή και γρήγορη συγκοινωνία. Θα χρειαστεί όμως και κάτι παραπάνω. Ένας τουρίστας χρειάζεται ένα δωμάτιο.”

Σε σχέση με την ιδέα που είχατε να μάθετε υπολογιστή: θα μπορούσε να οργανωθεί μία μικρή ομάδα και 2-3 φορές την εβδομάδα να γίνει μάθημα. Θα συμμετείχατε σε αυτό, είτε εδώ στο χώρο σας, είτε κάπου αλλού;

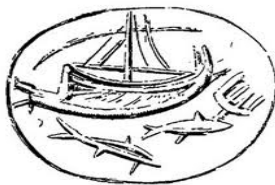
“Βεβαίως, αν υπάρχει κάποιος που ξέρει και που θέλει να μας μάθει.”

Εκεί υπάρχει βέβαια ο κίνδυνος ότι μετά θα είμαστε πάλι όλοι μόνοι μας, ο καθένας με τον υπολογιστή του...!

“Ναι, αυτό ισχύει. Χρειάζεται και να μπορεί ο καθένας να λείπει τον πόνο του στην κουβέντα. Και τι άλλο; Εδώ θα χρειαζόταν ένας ντόπιος ο οποίος θα έπαιζε λύρα. Παλιά παίζανε. Η λύρα είναι καλή, παραπάνω από καλή.”

Η πρόταση του κυρίου Ευτύχη:

Ποιος θέλει να μάθει να υπολογιστή ή διαδίκτυο; Ποιος μπορεί να διδάξει; Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να περάσουν από την ταβέρνα του κυρίου Ευτύχη στο Σαρακήνικο!



**“Χρειαζόμαστε ομόνοια κι αγάπη
μεταξύ μας ...”**

π. Εμμανουήλ Μπικογιαννάκης
Βατσιανά

Παπά- Μανώλη, πώς βλέπετε τη Γαύδο;

“Όπως έχουμε διαπιστώσει όλοι, γνωστοί και άγνωστοι, φίλοι, κι αυτοί που αγαπούν το νησί

μας, η Γαύδος βρίσκεται σε μια κατάσταση πολύ κρίσιμη και ένα στάδιο υποανάπτυξης. Βρίσκεται σε μια στασιμότητα που την οδηγεί καθημερινά στην κατηφόρα.”

Τι νομίζετε ότι χρειάζεται η Γαύδος;

“Η Γαύδος χρειάζεται βοήθεια, βοήθεια από όλους εκείνους που μπορούν και θέλουν να δουν μια μέρα τον τόπο τούτο να αναπτυχθεί, να ζήσουν οι άνθρωποι, όχι μόνο οι μεγάλοι σε ηλικία, αλλά και τα παιδιά, οι μικροί νησιώτες. Υπάρχουν πολλοί, πάρα πολλοί τρόποι να δουλέψουμε όλοι, να βοηθήσουμε τον τόπο μας και προ πάντος τον εαυτό μας. Χρειάζεται ομόνοια κι αγάπη, χρειάζεται την συμπάρασταση όλων. Όταν όλοι μας προσπαθήσουμε, μπορούμε πολλά να επιτύχουμε, πολλά να προσφέρουμε σε τούτο τον τόπο. Έχει πολλές, πάρα πολλές ανάγκες, όμως όλα τακτοποιούνται, σε όλα υπάρχουν λύσεις, αρκεί να το θέλουμε, αρκεί να προσφέρει ο καθένας μας ότι μπορεί.”

Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για τη Γαύδο χωρίς χρήματα;

“Η Γαύδος, όπως προαναφέραμε, χρειάζεται τη βοήθεια όλων μας. Βοήθεια ουσιαστική και σωστή, χωρίς να ξοδεύουμε χρήματα. Μπορούμε όλοι μαζί και ο καθένας χωριστά να δραστηριοποιηθούμε σε όλα εκείνα τα ιδιωτικά επαγγέλματα, που το νησί μας προσφέρει πολλά, να βοηθήσουμε το νησί, τους εαυτούς μας και να προσφέρουμε στους επισκέπτες κάτι το ντόπιο, το παλιό, το παραδοσιακό, το καλό, το αγνό, αυτό που όλοι επιδιώκουν και θέλουν. Μπορούμε πολλά να κάνουμε που σε κάποια άλλη στιγμή να τα αναλύσουμε και να δώσουμε στους συγχωριανούς μας για να καταλάβουν, ότι δεν χρειάζονται χρήματα, δεν χρειάζονται έξοδα, αρκεί όλοι μαζί να προσπαθήσουμε και κάτι θα πετύχουμε. Για το αποτέλεσμα, είναι σίγουρος, ότι αν όχι εξ' ολοκλήρου, κάτι θα πετύχουμε.”

